2025 nr. 100 24. desember
Lög um kílómetragjald á ökutæki

Tóku gildi 1. janúar 2026 nema brbákv. I–V og 4. mgr. 7. gr. sem tóku gildi 30. desember 2025; um gildistöku og lagaskil sjá 28. gr.

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnasvið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við **fjármála- og efnahagsráðherra** eða **fjármála- og efnahagsráðuneyti** sem fer með lög þessi.

■ **1. gr.** *Kílómetragjald.*

□ Greiða skal í ríkissjóð kílómetragjald af akstri ökutækja eins og nánar er ákveðið í lögum þessum.

■ **2. gr.** *Gjaldskyldir aðilar.*

□ Skráður eigandi gjaldskylds ökutækis sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. er gjaldskyldur aðili samkvæmt lögum þessum.

□ Ef annar aðili en skráður eigandi skv. 1. mgr. hefur umráðarétt yfir gjaldskyldu ökutæki sem fellur undir 1. mgr. 3. gr., annaðhvort samkvæmt samningi við handhafa leyfis til að stunda eignaleigu eða fjármögnunarleigu samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki, eða samningi við ökutækjaleigu með starfsleyfi til rekstrar ökutækjaleigu samkvæmt lögum um leigu skráningarskyldra ökutækja, og er skráður umráðamaður ökutækis númer eitt í ökutækjaskrá, hvílir gjaldskyldan, þrátt fyrir 1. mgr., á umráðamanni.

□ Skráður eigandi, þ.m.t. meðeigandi, og umráðamaður, sbr. 1. og 2. mgr., bera óskipta ábyrgð á greiðslu kílómetragjalds, þ.m.t. bráðabirgðagreiðslu þess, vanskráningargjalds og sekta ásamt dráttarvöxtum og innheimtukostnaði af gjaldskyldum ökutækjum. Innheimtumaður ríkissjóðs getur gengið að hverjum og einum aðila fyrir sig.

□ Skylda til greiðslu kílómetragjalds af gjaldskyldu ökutæki sem fellur undir 2. mgr. 3. gr. hvílir á þeim aðila sem fær heimild tollyfirvalda til tímabundinnar notkunar ökutækis hér á landi skv. 4. tölul. 1. mgr. 7. gr. tollalaga, nr. 88/2005, þ.m.t. heimild tollyfirvalda til tímabundinnar notkunar bifhjóls hér á landi, sbr. 2. mgr. 18. gr. reglugerðar um ýmis tollfríðindi, nr. 630/2008.

□ Þrátt fyrir 1.–4. mgr. hvílir gjaldskylda vegna eftirvagns sem ekki er búinn akstursmæli á þeim sem er gjaldskyldur vegna ökutækisins sem dregur eftirvagninn hverju sinni, óháð eignarhaldi eða umráðum yfir eftirvagninum.

■ **3. gr.** *Gjaldskyld ökutæki.*

□ Gjaldskyld ökutæki samkvæmt lögum þessum eru eftirtalin skráningar- og skoðunarskyld ökutæki:

1. *Bifhjól:* Vélknúið ökutæki sem ekki telst bifreið, dráttarvél eða torfærutæki og er aðallega ætlað til farþega- eða farmflutninga, á tveimur hjólum, með eða án hliðarvagns, eða á þremur eða fleiri hjólum með sprengirými yfir 50 cm ^{3}/$_5$é það búið brunahreyfli og hannað til hraðari aksturs en 45 km á klst.

2. *Bifreið:*

a. Vélknúið ökutæki sem aðallega er ætlað til farþega- eða farmflutninga, og eftir atvikum til að draga annað ökutæki, yfir 400 kg að eigin þyngd, án rafgeyma sé það rafknúið, og er hannað til hraðari aksturs en 30 km á klst. eða aka má svo hratt án verulegra breytinga.

b. Vélknúið ökutæki sem aðallega er ætlað til farþega- eða farmflutninga og/eða til að draga annað ökutæki, er búið beltum og eftir atvikum stýrimeiðum/stýrihjólum og er yfir 400 kg að eigin þyngd.

3. *Dráttarvél:* Vélknúið ökutæki sem aðallega er hannað til að draga annað ökutæki og draga, ýta, flytja og knýja vinnutæki og er á hjólum og/eða beltum, sbr. þó 5. tölul. 4. gr.

4. *Eftirvagn:* Ökutæki sem hannað er til að vera dregið af öðru vélknúnu ökutæki og er meira en 3.500 kg að leyfðri heildarþyngd, sbr. þó 5. tölul. 4. gr.

5. *Létt bifhjól:* Vélknúið ökutæki á tveimur, þremur eða fjórum hjólum sem er hannað til hraðari aksturs en 25 km á klst., þó ekki hraðari aksturs en 45 km á klst., og er með:

a. sprengirými sem er ekki yfir 50 cm^3 sé það búið brunahreyfli eða

b. samfellt hámarksafl sem er ekki yfir 4 kW sé það búið rafhreyfli.

□ Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er ökutæki, sbr. 1.–5. tölul. 1. mgr., sem skráð er erlendis eða keypt nýtt og óskráð á Evrópska efnahagssvæðinu, í aðildarríki stofnsamnings Fríverslunarsamtaka Evrópu eða í Færeyjum, og heimilt er að nýta tímabundið hér á landi samkvæmt heimild tollyfirvalda, gjaldskylt samkvæmt lögum þessum.

■ **4. gr.** *Ökutæki undanþegin gjaldskyldu.*

□ Eftirtalin ökutæki skulu undanþegin kílómetragjaldi:

1. Ökutæki sem ætluð eru fyrir starfsemi björgunarsveita, sem og viðurkenndra heildarsamtaka þeirra, enda liggi fyrir staðfesting landssamtaka björgunarsveita á að viðkomandi tæki verði einungis notuð í þágu björgunarsveita, með því að auðkenna þau í ökutækjaskrá sem björgunartæki eða sem ökutæki sem einungis eru ætluð fyrir starfsemi björgunarsveita. Með björgunarsveit er átt við félag sem fellur undir lög um björgunarsveitir og björgunarsveitarmenn.

2. Ökutæki með fyrstu skráningu 1. janúar 1965 eða fyrr og sýnt er fram á að ökutæki hafi aldrei verið með akstursmæli, ekki sé hægt að koma akstursmæli fyrir eða ekki sé hægt að lagfæra hann.

3. Ökutæki í eigu erlendra sendiráða eða erlendra sendiráðsmanna erlendra ríkja vegna notkunar hér á landi, enda séu ökutækin merkt með viðeigandi skráningarmerki eða auðkennd sem slík í ökutækjaskrá.

4. Ökutæki í eigu aðila sem eiga rétt á endurgreiðslu virðisaukaskatts skv. 10. mgr. 42. gr. laga um virðisaukaskatt, nr. 50/1988, á grundvelli alþjóðasamninga eða tvíhliða samninga eða sérstakra laga þar um.

5. Dráttarvél og eftirvagn hennar. Það skilyrði skal vera uppfyllt að dráttarvél og eftirvagn hennar séu til nota í landbúnaði hjá aðila sem skráður er á landbúnaðarskrá hjá ríkisskattstjóra vegna skila á virðisaukaskatti. Starfsemi sem fellur undir flokk 1 í atvinnugreinaflokkun Hagstofu Íslands, önnur en þjónusta við búrekstur, telst landbúnaður í skilningi 1. málsl.

■ **5. gr.** *Undanþága frá greiðslu.*

□ Kílómetragjald af ökutækjum sem falla undir 1. mgr. 3. gr. ber ekki að greiða í eftirtöldum tilvikum:

1. Þegar ökutæki hafa verið flutt tímabundið úr landi. Skilyrði fyrir undanþágunni er að gjaldskyldur eigandi eða umráðamaður skrái stöðu akstursmælis ökutækis, sbr. 7. gr., við brottför frá landinu og við komu til landsins ásamt því að tilgreina að um tímabundinn flutning úr landi sé að ræða. Tollyfirvöldum er heimilt að staðreyna skráningu gjaldskylds aðila. Ef ökutæki er 10.000 kg eða meira að leyfðri heildarþyngd skulu tollyfirvöld við brottför og komu ökutækis lesa af mæli þess til að staðfesta rétta skráningu gjaldskylds aðila. Einnig ber að framvísa staðfestingu til sönnunar á tímabundnum útflutningi á því formi sem ríkisskattstjóri ákveður.

2. Þegar ökutæki hefur verið skráð úr umferð í ökutækjaskrá. Skilyrði fyrir undanþágunni er að gjaldskyldur eigandi eða umráðamaður skrái stöðu akstursmælis ökutækis, sbr.

7. gr., samhliða beiðni um skráningu ökutækis úr umferð. Óheimilt er að skrá ökutæki aftur í umferð nema gjaldfallið kílómetragjald, þ.m.t. bráðabirgðagreiðsla þess og vanskráningargjald ásamt dráttarvöxtum og innheimtukostnaði, vegna ökutækisins hjá eiganda eða umráðamanni þess, sé greitt.

3. Þegar ákvarðað kílómetragjald, hvort heldur bráðabirgðagreiðsla, álagt gjald eða breyting á bráðabirgðagreiðslu eða álögðu kílómetragjaldi, er jafnt eða lægra en 100 kr.

□ Við skráningu á stöðu akstursmælis skv. 1. tölul. 1. mgr., vegna flutnings ökutækis úr landi, og 2. tölul. 1. mgr., við skráningu ökutækis úr umferð, skal ríkisskattstjóri leggja kílómetragjald á gjaldskyldan aðila vegna þeirra liðnu greiðslutímabila sem kílómetragjald hefur ekki verið lagt á hann sem og yfirstandandi greiðslutímabils sem kílómetragjald hefur ekki verið lagt á hann frá upphafi tímabilsins fram að skráningu á stöðu akstursmælis.

■ **6. gr.** *Fjárhæð kílómetragjalds.*

□ Fjárhæð gjalds á hvern kílómetra samkvæmt akstursmæli vegna aksturs ökutækis sem fellur undir 2.–4. tölul. 1. mgr. 3. gr. skal vera eftirfarandi:

Leyfð heildarþyngd, kg	*Kílómetra-gjald, kr.*	*Leyfð heildarþyngd, kg*	*Kílómetra-gjald, kr.*
0–3.500	6,95	18.001–19.000	27,37
3.501–5.000	9,85	19.001–20.000	28,55
5.001–6.000	10,44	20.001–21.000	29,77
6.001–7.000	11,06	21.001–22.000	31,06
7.001–8.000	11,73	22.001–23.000	32,40
8.001–9.000	12,43	23.001–24.000	33,79
9.001–10.000	13,18	24.001–25.000	35,24
10.001–11.000	13,98	25.001–26.000	36,75
11.001–12.000	14,81	26.001–27.000	38,04
12.001–13.000	16,29	27.001–28.000	39,36
13.001–14.000	17,92	28.001–29.000	40,74
14.001–15.000	19,71	29.001–30.000	42,17
15.001–16.000	21,68	30.001–31.000	43,65
16.001–17.000	23,86	31.001 og yfir	45,17
17.001–18.000	26,25		

□ Fjárhæð kílómetragjalds af ökutæki sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. ræðst af gjaldþyngd þess. Gjaldþyngd ökutækis skal vera sú heildarþyngd sem leyfð er við skráningu ökutækis. Gjaldþyngd ökutækis sem er 10.000 kg að leyfðri heildarþyngd eða meira skal þó að hámarki vera sú gjaldþyngd sem fram kemur í viðauka við lög þessi.

□ Fjárhæð gjalds vegna aksturs ökutækja sem falla undir 1. eða 5. tölul. 1. mgr. 3. gr. og eru 400 kg að eigin þyngd eða minna skal vera 4,15 kr. á hvern kílómetra samkvæmt akstursmæli ökutækis.

□ Fjárhæð daggjalds skv. 12. gr. skal vera 1.390 kr. fyrir hvern hafinn útleigudag og skal lagt á fjölda útleigudaga samkvæmt leigusamningi á greiðslutímabili, sbr. 1. mgr. 9. gr.

■ **7. gr.** *Skráning á stöðu akstursmælis.*

□ Skráning á stöðu akstursmælis gjaldskylds ökutækis sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. skal vera rafræn og fara fram að lágmarki einu sinni á hverju almanaksári. Skráning skal framkvæmd af gjaldskyldum aðila á því formi sem ríkisskattstjóri ákveður eða hjá faggiltri skoðunarstofu ökutækja. Skráning skal ávallt eiga sér stað við reglubundna skoðun ökutækis.

□ Þrátt fyrir 1. mgr. skal að lágmarki á sex mánaða fresti skrá stöðu akstursmælis, þ.m.t. ökurita gjaldskylds ökutækis skv. 1. mgr. 3. gr. sem er 10.000 kg eða meira að leyfðri heildarþyngd. Að minnsta kosti einu sinni á hverju almanaksári skal skráning vera framkvæmd af álestraraðila sem er faggilt skoðunarstofa ökutækja, t.d. við árlega aðalskoðun ökutækis, tollyfirvöld við inn- og útflutning eða Vegagerðin. Þá skal skrá stöðu akstursmælis gjaldskylds ökutækis í eigu eða umráðum ökutækjaleigu að lágmarki á sex mánaða fresti, þar af einu sinni á hverju almanaksári hjá faggiltri skoðunarstofu ef ökutækið er 10.000 kg að leyfðri heildarþyngd eða þyngra.

□ Skrá skal stöðu akstursmælis ökutækis sem dregur eftirvagn sem ekki er búinn akstursmæli fyrir bæði ökutækið og eftirvagninn, sbr. 5. mgr. 2. gr.

□ Skráning á stöðu akstursmælis, sbr. 1. og 2. mgr., skal framkvæmd í hvert sinn sem eftirtaldar breytingar eru gerðar á stöðu ökutækis í ökutækjaskrá:

1. Ökutæki er skráð tímabundið úr umferð, til að mynda með innlögn skráningarnúmera hjá skráningaraðila og þegar það er skráð aftur í umferð. Þrátt fyrir 1. málsl. skal skráning á stöðu akstursmælis ekki fara fram þegar lögregla leggur skráningarmerki inn hjá Samgöngustofu.

2. Skráð er breyting á notkun ökutækis.

3. Tilkynnt er um eigendaskipti á ökutæki eða breyting er gerð á skráningu umráðamanns þess.

4. Ökutæki er nýskráð, afskráð eða sótt er um endurgreiðslu á skilagjaldi ökutækis.

□ Gjaldskyldum aðila skal vera heimilt að skrá nýja stöðu á akstursmæli ökutækis þegar 30 dagar eru liðnir frá síðustu skráningu gjaldskylds aðila. Þrátt fyrir 1. málsl. skal gjaldskyldum aðila sem fellur undir 2. mgr., ökutækjaleigu og aðila sem fellur undir 1. tölul. 1. mgr. 5. gr. ávallt heimilt að skrá stöðu á akstursmæli ökutækis. Breyting skal heimiluð innan sama dags og skráning fór fram. Gjaldskyldum aðila skv. 1. eða 2. mgr. er ávallt heimilt að skrá stöðu akstursmælis hjá faggiltri skoðunarstofu ökutækja eða öðrum álestraraðila. Faggiltri skoðunarstofu eða öðrum álestraraðila er skylt að framkvæma skráninguna og skal skila henni til ökutækjaskrár Samgöngustofu svo fljótt sem auðið er. Skráning á stöðu akstursmælis á síðasta degi mánaðar tekur ekki gildi fyrr en næsta dag.

□ Skráning á stöðu akstursmælis skv. 1.–5., 7., 9. og 10. mgr. skal vera grundvöllur að álagningu kílómetragjalds skv. 10. gr.

□ Hafi skráning á stöðu akstursmælis ökutækis sem fellur undir 1. mgr. ekki farið fram á almanaksárinu skal gjaldskyldur aðili láta skrá stöðuna hjá faggiltri skoðunarstofu ökutækja.

□ Þrátt fyrir ákvæði 1.–7. mgr. skulu aðilar sem hafa með höndum sölu bifreiða, ábyrgðar- og þjónustuskoðanir eða viðgerðir í atvinnuskyni á ökutækjum skv. 1. mgr. 3. gr. lesa af og senda Samgöngustofu rafrænt upplýsingar um stöðu akstursmælis ökutækis á því formi sem ríkisskattstjóri ákveður. Þá skulu vátryggingafélög senda Samgöngustofu upplýsingar um stöðu akstursmælis þegar um er að ræða tjón á þeim ökutækjum sem falla undir 1. mgr. 3. gr.

□ Tilgreina skal þá mælieiningu sem akstursmælir sýnir og skráning tekur mið af. Upplýsingar um mælieiningu skulu vistaðar í ökutækjaskrá.

□ Ríkisskattstjóra er heimilt að skrá stöðu akstursmælis samkvæmt beiðni gjaldskylds aðila vegna skráningarskekkju ef óviðráðanleg atvik eða aðrar gildar ástæður að mati ríkisskattstjóra standa í vegi fyrir skráningu á stöðu akstursmælis.

□ Lögreglu er ávallt heimilt að skrá stöðu akstursmælis ökutækis, þ.m.t. ef ökumaður hefur verið stöðvaður við umferðareftirlit.

□ Samgöngustofa hefur umsjón með rafrænni móttöku, varðveislu og miðlun gagna um skráningu á stöðu akstursmælis, þ.m.t. ökurita, samkvæmt ákvæði þessu.

■ **8. gr.** *Áætlun á meðalakstri.*

□ Ríkisskattstjóri skal gera áætlun um meðalakstur ökutækis, sbr. 1. mgr. 3. gr., á greiðslutímabili. Áætlunin skal lögð til grundvallar bráðabirgðagreiðslu skv. 9. gr. og skal birta hana gjaldskyldum aðila í miðlægri þjónustugátt stjórnvalda. Áætlunin skal taka mið af tveimur síðustu skráningum á stöðu akstursmælis ökutækis skv. 7. gr. Þrátt fyrir 3. málsl. skal ekki taka mið af skráningu á stöðu akstursmælis skv. 8. og 11. mgr. 7. gr. Áætlun skal ákvörðuð fyrir hvern og einn almanaksmánuð og taka mið af meðalakstri ökutækis á dag.

□ Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. skal áætlun ríkisskattstjóra, um meðalakstur á hverju greiðslutímabili ef eingöngu ein þekkt skráð staða akstursmælis hjá gjaldskyldum aðila liggur fyrir, miðuð við eftirfarandi:

1. 40 km akstur á dag margfaldaðan með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki er í eigu eða umráðum einstaklings.

2. 110 km akstur á dag margfaldaðan með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki er í eigu eða umráðum lögaðila.

3. 150 km akstur á dag margfaldaðan með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki er í eigu eða umráðum ökutækjaleigu sem hefur starfsleyfi skv. 3. gr. laga um leigu skráningarskyldra ökutækja, nr. 65/2015.

4. 270 km akstur á dag margfaldaðan með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki er í eigu eða umráðum aðila sem hefur rekstrarleyfi til leigubifreiðaaksturs skv. 6. gr. laga um leigubifreiðaakstur, nr. 120/2022, og skráningarnúmer leigubifreiðar heyrir undir rekstrarleyfi.

5. Þrátt fyrir 1.–4. tölul. skal þó að lágmarki miðað við 10 km akstur á dag margfaldaðan með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki fellur undir 1. eða 5. tölul. 1. mgr. 3. gr.

□ Ef staða á akstursmæli gjaldskylds ökutækis er ekki skráð innan tímamarka skv. 1. og 2. mgr. 7. gr. skal áætlun ríkisskattstjóra um meðalakstur á greiðslutímabili taka mið af fyrirliggjandi upplýsingum um akstur hlutaðeigandi ökutækis. Áætlun á akstri ökutækis á hverju greiðslutímabili skal þó að lágmarki vera eftirfarandi:

1. 60 km akstur á dag margfaldaður með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki er í eigu eða umráðum einstaklings.

2. 165 km akstur á dag margfaldaður með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki er í eigu eða umráðum lögaðila.

3. 225 km akstur á dag margfaldaður með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki er í eigu eða umráðum ökutækjaleigu sem hefur starfsleyfi skv. 3. gr. laga um leigu skráningarskyldra ökutækja, nr. 65/2015.

4. 405 km akstur á dag margfaldaður með fjölda daga á tímabilinu ef ökutæki er í eigu eða umráðum aðila sem hefur rekstrarleyfi til leigubifreiðaaksturs skv. 6. gr. laga um leigubifreiðaakstur, nr. 120/2022, og skráningarnúmer leigubifreiðar heyrir undir rekstrarleyfi.

5. Þrátt fyrir 1.–4. tölul. skal þó að lágmarki miðað við 15 km akstur á dag ef ökutæki fellur undir 1. eða 5. tölul. 1. mgr. 3. gr.

6. Þrátt fyrir ákvæði 1.–5. tölul. skal áætlun meðalaksturs þó vera svo rífleg að ekki sé hætt við að hann sé áætlaður minni en hann var í raun.

□ Áætlaður akstur á greiðslutímabili skal vera forsenda útreiknings á bráðabirgðagreiðslu skv. 9. gr. Áætlun skv. 1. málsl. skal nýtt sem forsenda fyrir bráðabirgðagreiðslu þar til breyting verður á forsendum áætlunar, svo sem við skráningu gjaldskylds aðila eða álestraraðila á nýrri stöðu akstursmælis.

■ **9. gr.** *Greiðslutímabil og bráðabirgðagreiðsla kílómetragjalds.*

□ Greiðslutímabil kílómetragjalds ökutækja sem falla undir 1. mgr. 3. gr. er hver almanaksmánuður.

□ Gjaldskyldum aðila skv. 1.–3. mgr. og 5. mgr. 2. gr. skal gert að greiða bráðabirgðagreiðslu kílómetragjalds upp í álagningu þess skv. 10. gr., miðað við áætlun um meðalakstur skv. 8. gr. og fjárhæð kílómetragjalds skv. 6. gr. Bráðabirgðagreiðsla kílómetragjalds skal innheimt mánaðarlega fram að álagningu þess, sbr. 10. gr.

□ Ríkisskattstjóra er ávallt heimilt að lækka bráðabirgðagreiðslu kílómetragjalds hjá gjaldskyldum aðila fyrir álagningu ef í ljós kemur við skoðun ríkisskattstjóra að bráðabirgðagreiðsla hefur augljóslega byggst á röngum forsendum og ákvörðuð greiðsla er hærri en sú greiðsla sem ætla mætti að rétt væri.

■ **10. gr.** *Álagning og innheimta.*

□ Ríkisskattstjóri annast álagningu og innheimtu kílómetragjalds og bráðabirgðagreiðslu þess.

□ Við skráningu gjaldskylds aðila eða álestraraðila, þ.m.t. faggiltrar skoðunarstofu ökutækja, á stöðu akstursmælis, sbr. 7. gr., skal ríkisskattstjóri leggja kílómetragjald á gjaldskyldan aðila vegna þeirra liðnu greiðslutímabila sem gjald hefur ekki verið lagt á. Þrátt fyrir 1. málsl. skal ekki leggja kílómetragjald á gjaldskyldan aðila vegna skráningar á stöðu akstursmælis skv. 8. og 11. mgr. 7. gr.

□ Stofn kílómetragjalds við álagningu skal nema meðalakstri á dag margfölduðum með fjölda daga á tímabilinu sem lagður er til grundvallar álagningu. Við álagningu á því greiðslutímabili þar sem skráning á stöðu akstursmælis átti sér stað skal miða við meðalakstur og fjölda daga fyrir og eftir skráningardag. Skráningardagur tilheyrir fyrra tímabilinu. Meðalakstur er reiknaður út frá akstri ökutækja milli tveggja síðustu þekktra skráninga á stöðu akstursmælis ökutækis skv. 7. gr. Verði breyting á fjárhæð kílómetragjalds á því tímabili sem lagt er til grundvallar álagningu skal miða við meðalakstur á tímabilinu, fjölda daga og fjárhæð gjalds fyrir og eftir gildistöku breytingar.

□ Á stofn skv. 3. mgr. reiknast kílómetragjald skv. 6. gr. Frá álögðu kílómetragjaldi ökutækis skal draga bráðabirgðagreiðslu sem skilað hefur verið í ríkissjóð skv. 9. gr. vegna sama ökutækis.

□ Álagning kílómetragjalds skal tilheyra því greiðslutímabili sem næst er á undan síðustu skráningu á stöðu akstursmælis.

□ Tilkynna skal um niðurstöðu álagningar í miðlægri þjónustugátt stjórnvalda.

■ **11. gr.** *Ökutæki sem eru tímabundið hér á landi.*

□ Gjaldskyldur aðili skv. 4. mgr. 2. gr. sem er með ökutæki skv. 2. mgr. 3. gr. tímabundið hér á landi skal greiða fast akstursgjald eða eftir atvikum kílómetragjald í samræmi við akstur samkvæmt akstursmæli. Gjaldskyldur aðili skv. 1. málsl. skal ávallt skrá stöðu akstursmælis ökutækis á komudegi þess til landsins og senda tollyfirvöldum á því formi sem þau ákveða.

□ Greiða skal fast akstursgjald af ökutækjum skv. 1. mgr. út frá eftirfarandi forsendum:

Leyfð heildarþyngd, kg	*Fast akstursgjald, 10 dagar eða skemur*	*Fast akstursgjald, 11–20 dagar*	*Fast akstursgjald, 21 dagur eða lengur*
0–3.500	13.900 kr.	20.850 kr.	24.325 kr.
3.501–5.000	19.700 kr.	29.550 kr.	34.475 kr.
5.001–6.000	20.880 kr.	31.320 kr.	36.540 kr.
6.001–7.000	22.120 kr.	33.180 kr.	38.710 kr.
7.001–8.000	23.460 kr.	35.190 kr.	41.055 kr.
8.001–9.000	24.860 kr.	37.290 kr.	43.505 kr.
9.001–9.999	26.360 kr.	39.450 kr.	46.130 kr.

Þrátt fyrir 1. málsl. skal fjárhæð fasts akstursgjalds vegna bifhjóls eða létts bifhjóls sem er 400 kg að eigin þyngd eða minna vera 8.300 kr. fyrir notkun allt að 10 daga, 12.450 kr. fyrir notkun í 11–20 daga og 14.525 kr. fyrir notkun í 21 dag eða lengur. Gjaldskyldur aðili skal greiða fast akstursgjald fyrir eða við komu ökutækis til landsins.

□ Sé ökutæki lengur en 30 daga samfellt hér á landi skal gjaldskyldur aðili greiða kílómetragjald, sbr. 1. eða 3. mgr. 6. gr., í samræmi við ekna vegalengd samkvæmt skráningu á stöðu akstursmælis ökutækis á komu- og brottfarardegi og leyfða heildarþyngd ökutækis. Ef fast akstursgjald skv. 2. mgr. hefur verið greitt vegna ökutækis skal það koma til frádráttar kílómetragjaldi allt að þeirri fjárhæð sem ákvörðuð er skv. 1. málsl. Kílómetragjald samkvæmt þessari málsgrein skal þó aldrei ákvarðað lægra en sem nemur föstu akstursgjaldi vegna ökutækis sem hefur verið 21 dag eða lengur hér á landi skv. 2. mgr. Gjaldskyldur aðili skal skila upplýsingum á því formi sem ríkisskattstjóri ákveður til grundvallar gjaldtöku við brottför.

□ Gjaldskyldur aðili skv. 1. mgr. sem nýtir tímabundið hér á landi ökutæki sem er 10.000 kg eða meira að leyfðri heildarþyngd skal greiða kílómetragjald í samræmi við ekna vegalengd samkvæmt skráningu á stöðu akstursmælis ökutækis á komu- og brottfarardegi. Tollyfirvöld skulu við brottför ökutækis ákvarða kílómetragjald skv. 1. mgr. 6. gr. í samræmi við ekna vegalengd og innheimta gjaldið hjá gjaldskyldum aðila.

□ Hafi skráning á stöðu akstursmælis ökutækis sem verið hefur lengur en 30 daga samfellt hér á landi ekki verið skráð við komu og/eða brottför skal gjaldskyldur aðili greiða kílómetragjald sem hér segir:

a. Sé ökutæki innan við 10.000 kg að leyfðri heildarþyngd skal gjaldskyldur aðili greiða fast akstursgjald skv. 2. mgr. eftir því sem hæst getur orðið og að auki 500 kr. fyrir hvern dag umfram 30 daga.

b. Sé ökutæki 10.000 kg eða meira að leyfðri heildarþyngd skal ákvörðun ríkisskattstjóra um kílómetragjald miðuð við 200 km akstur á dag fyrstu 10 dagana, 100 km akstur á dag næstu 10 daga og 60 km akstur á dag eftir það. Tollyfirvöld skulu við brottför ökutækis ákvarða fjárhæð kílómetragjalds skv. 1. mgr. 6. gr. og innheimta gjaldið hjá gjaldskyldum aðila.

□ Þrátt fyrir ákvæði 4. mgr. skal skrá stöðu akstursmælis ökutækis sem dregur eftirvagn sem ekki er búinn akstursmæli fyrir bæði ökutækið og eftirvagninn, sbr. 5. mgr. 2. gr.

□ Ákvörðun tollyfirvalda um álagningu á föstu akstursgjaldi og kílómetragjaldi sætir kæru til ríkisskattstjóra. Úrskurður ríkisskattstjóra um kæru er endanlegur úrskurður á stjórnsýslustigi.

□ Farmflytjandi skal skila upplýsingum um ökutæki samkvæmt þessari grein til Skattsins á því formi sem ríkisskattstjóri ákveður.

■ **12. gr.** *Skil ökutækjaleigna á daggjaldi.*

□ Þrátt fyrir ákvæði 6. gr. og 8.–10. gr. er ökutækjaleigu heimilt að skila sérstöku daggjaldi í ríkissjóð vegna ökutækis sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. að eftirtöldum skilyrðum uppfylltum:

a. Ökutæki sé í eigu eða umráðum ökutækjaleigu sem hefur starfsleyfi til rekstrar ökutækjaleigu skv. 3. gr. laga um leigu skráningarskyldra ökutækja, nr. 65/2015, og uppfylli að öðru leyti skilyrði laga þessara.

b. Leyfð heildarþyngd ökutækis sé 3.500 kg eða minna.

c. Leigutími ökutækis samkvæmt leigusamningi sé samfellt 30 dagar eða skemmri tími.

d. Ökutækjaleiga og leigutaki ökutækis séu ekki tengdir aðilar, sbr. 4. mgr. 57. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, eða leigutaki, maki hans, barn eða nákomnir ættingjar hafi ekki ráðandi stöðu í ökutækjaleigu vegna eigna- eða stjórnunaraðildar, sbr. 4. mgr. 58. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003.

□ Ökutækjaleiga skal skrá hjá ríkisskattstjóra þau ökutæki sem óskað er að daggjald verði greitt af sem og breytingar þar á. Skráning skal fara fram á því formi sem ríkisskattstjóri ákveður. Samhliða breytingu á skráningu ökutækis skal skrá stöðu akstursmælis. Skráning tekur gildi degi eftir skráningu. Upplýsingar skulu berast ríkisskattstjóra eigi síðar en sjö virkum dögum fyrir gjalddaga bráðabirgðagreiðslu kílómetragjalds, sbr. 1. mgr. 13. gr. Lágmarkstímabil daggjalds vegna hvers ökutækis skal vera 15 dagar.

□ Ökutækjaleiga skal skila ríkisskattstjóra skýrslu vegna daggjalds á því formi sem ríkisskattstjóri ákveður. Skýrslu skal skilað til álagningar eigi síðar en á 15. degi næsta mánaðar eftir lok greiðslutímabils. Hafi skýrslu ekki verið skilað skal við álagningu miða við að ökutæki hafi verið samfellt í útleigu á greiðslutímabili.

□ Álagt daggjald telst endanleg álagning kílómetragjalds vegna tiltekins ökutækis.

■ **13. gr.** *Gjalddagi og eindagi.*

□ Gjalddagi bráðabirgðagreiðslu kílómetragjalds skv. 9. gr. er fyrsti dagur næsta mánaðar eftir lok greiðslutímabils og eindagi 14 dögum síðar.

□ Gjalddagi álagningar kílómetragjalds skv. 10. gr. er fyrsti dagur annars mánaðar eftir lok síðasta greiðslutímabils bráðabirgðagreiðslu kílómetragjalds og eindagi 14 dögum síðar. Við eigendaskipti eða breytta skráningu umráðamanns skv. 15. gr., tímabundinn flutning úr landi skv. 1. tölul. 1. mgr. 5. gr., það að skráningarmerki eru sett í varðveislu skráningaraðila skv. 2. tölul. 1. mgr. 5. gr. og afskráningu ökutækis skv. 16. gr. er, þrátt fyrir 1. málsl., gjalddagi álagningar fyrsti dagur næsta mánaðar og eindagi 14 dögum síðar.

□ Gjalddagi og eindagi á föstu akstursgjaldi skv. 2. mgr. 11. gr. og a-lið 5. mgr. 11. gr. vegna ökutækis sem er 30 daga eða skemur hér á landi er komudagur þess til landsins. Að öðru leyti er gjalddagi og eindagi kílómetragjalds ökutækis sem fellur undir 11. gr. brottfarardagur þess frá landinu.

□ Gjalddagi kílómetragjalds hjá ökutækjaleigum, sbr. 12. gr., er fyrsti dagur annars mánaðar eftir lok greiðslutímabils, sbr. 1. mgr. 9. gr., og eindagi 14 dögum síðar.

□ Ef gjöld skv. 1.–4. mgr. eru ekki greidd á eindaga skal lögregla, eftir kröfu innheimtumanns, taka af ökutækinu skráningarmerki til geymslu. Lögregla skal ekki afhenda þau aftur fyrr en færðar hafa verið sönnur á greiðslu gjaldsins.

□ Beri eindaga gjalds af ökutækjum sem skráningarskyld eru hér á landi upp á helgidag eða almennan frídag færist hann yfir á næsta virka dag á eftir. Ef gjaldskyldur aðili hefur ekki greitt á eindaga skal greiða ríkissjóði dráttarvexti skv. 1. mgr. 6. gr. laga um vexti og verðtryggingu, nr. 38/2001, af þeirri fjárhæð sem gjaldfallin er frá gjalddaga.

■ **14. gr.** *Boðun í álestur.*

□ Ríkisskattstjóri skal boða gjaldskyldan aðila ökutækis sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. í álestur á stöðu akstursmælis hjá faggiltri skoðunarstofu ökutækja í eftirtöldum tilvikum:

1. Ef skráning á stöðu akstursmælis hefur ekki farið fram, sbr. 1. eða 2. mgr. 7. gr.

2. Ef aðrar ástæður þykja vera fyrir hendi sem kalla á að ökutæki fari í álestur hjá faggiltri skoðunarstofu ökutækja samkvæmt mati ríkisskattstjóra.

■ **15. gr.** *Eigendaskipti og breytt skráning umráðamanns.*

□ Við eigendaskipti á gjaldskyldu ökutæki sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. skal skrá stöðu akstursmælis á tilkynningu um eigendaskipti ökutækis samhliða skráningu eigendaskipta í ökutækjaskrá, á því formi sem Samgöngustofa ákveður, sbr. 3. tölul. 4. mgr. 7. gr. Sama á við um breytta skráningu á umráðamanni. Þrátt fyrir 1. málsl. þarf ekki að skrá stöðu akstursmælis ef ekki verður breyting á gjaldskyldum aðila við eigendaskipti ökutækis. Kaupandi eða nýr umráðamaður skal samþykkja skráða stöðu akstursmælis á tilkynningu um eigendaskipti ökutækis eða á tilkynningu um breytta skráningu umráðamanns.

□ Við breytta skráningu skv. 1. mgr. skal ríkisskattstjóri leggja kílómetragjald á seljanda eða fyrri umráðamann vegna þeirra liðnu greiðslutímabila sem kílómetragjald hefur ekki verið lagt á hann og yfirstandandi greiðslutímabils sem kílómetragjald hefur ekki verið lagt á hann fram að skráningu eigendaskipta eða breyttri skráningu umráðamanns. Gjaldskyldan færist yfir á kaupanda eða nýjan umráðamann næsta dag eftir skráningu á eigendaskiptum eða breytingu á skráningu umráðamanns í ökutækjaskrá.

□ Hafi eigendaskipti eða breyting á skráningu umráðamanns orðið á gjaldskyldu ökutæki án þess að þau hafi verið tilkynnt til skráningar skal álagning kílómetragjalds taka mið af stöðu akstursmælis ökutækis við eigendaskipti eða við breytingu á skráningu umráðamanns. Ef ekki liggur fyrir hver staðan var á akstursmæli við eigendaskipti eða við breytingu á skráningu umráðamanns skal reikna meðalakstur á dag miðað við síðustu þekktu stöðu akstursmælis fyrir eigendaskipti eða breytingu á skráningu umráðamanns og fyrsta álestur eftir eigendaskipti eða breytingu á skráningu umráðamanns. Leggja skal kílómetragjald á aðila í hlutfalli við eignarhalds- eða umráðatíma út frá síðustu þekktu stöðu akstursmælis. Taki kílómetragjald ekki mið af akstri samkvæmt skráningu á stöðu akstursmælis skal álagning á seljanda ákvarðast eftir atvikum skv. 11. eða 12. gr.

□ Óheimilt er að skrá eigendaskipti eða breytingu á skráningu umráðamanns ökutækis nema kílómetragjald seljanda eða fyrri umráðamanns vegna þess ökutækis, þ.m.t. bráðabirgðagreiðsla þess, og eftir atvikum vanskráningargjald, hafi áður verið greitt, sbr. þó 3. málsl. 1. mgr. Þrátt fyrir 1. málsl. skal heimilt að skrá eigendaskipti eða breytingu á skráningu umráðamanns ökutækis ef kílómetragjald, þ.m.t. bráðabirgðagreiðsla þess og eftir atvikum vanskráningargjald og annar afleiddur kostnaður, svo sem dráttarvextir, er jafnt eða lægra en 100 kr.

■ **16. gr.** *Afskráning ökutækja.*

□ Við afskráningu gjaldskylds ökutækis sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. skal gjaldskyldur aðili skrá stöðu akstursmælis á tilkynningu um afskráningu til Samgöngustofu á því formi sem Samgöngustofa ákveður, sbr. 4. tölul. 4. mgr. 7. gr. Í kjölfarið leggur ríkisskattstjóri kílómetragjald á gjaldskyldan aðila vegna þeirra liðnu greiðslutímabila sem kílómetragjald hefur ekki verið lagt á hann og yfirstandandi greiðslutímabils sem kílómetragjald hefur ekki verið lagt á hann frá upphafi þess fram að afskráningu. Þrátt fyrir 1. málsl. ber ekki að skrá stöðu akstursmælis við afskráningu gjaldskylds ökutækis sem er undanþegið greiðslu skv. 1. eða 2. tölul. 1. mgr. 5. gr. og skráning á stöðu akstursmælis hefur þegar farið fram við þær aðstæður sem fram koma í þeim töluliðum.

□ Ef ekki er hægt að lesa af akstursmæli eða annars konar ómöguleiki er til staðar við aflestur af akstursmæli, til að mynda ef ökutæki er týnt eða ónýtt, skal við útreikning á álagningu kílómetragjalds taka mið af fyrirliggjandi upplýsingum um akstur gjaldskylds aðila á hlutaðeigandi ökutæki. Ef engar upplýsingar um akstur liggja fyrir skal miða álagningu við akstur skv. 2. mgr. 8. gr.

■ **17. gr.** *Akstursmælir, virkni o.fl.*

□ Gjaldskylt ökutæki skv. 3. gr. skal vera búið virkum akstursmæli til ákvörðunar kílómetragjalds. Með akstursmæli er átt við akstursmæli í mælaborði ökutækis. Undir hugtakið akstursmælir fellur einnig ökuriti eða eftir atvikum nafmælir í eftirvagni í tilviki þeirra ökutækja sem falla undir 2. mgr. 7. gr. og eru 10.000 kg eða meira að leyfðri heildarþyngd.

□ Ríkisskattstjóri getur, ef sérstaklega stendur á, veitt undanþágu frá því að gjaldskylt ökutæki skv. 4. tölul. 1. mgr. 3. gr. sé búið akstursmæli, enda fari ákvörðun kílómetragjalds fram á annan jafn tryggan hátt.

□ Eigandi og umráðamaður ökutækis skv. 1. mgr. bera ábyrgð á að akstursmælir, eða eftir atvikum ökuriti eða nafmælir sem notaðir eru sem akstursmælar, telji rétt. Ef talning akstursmælis er röng eða engin skal ákvörðun um bráðabirgðagreiðslu og álagningu, þ.m.t. álagningu kílómetragjalds vegna óuppgerðra greiðslutímabila, taka mið af eftirfarandi forsendum:

a. Sé ökutæki skráð hér á landi fer um ákvörðun og eftir atvikum endurákvörðun skv. 20. gr.

b. Sé ökutæki skráð erlendis skal ákvörðun ríkisskattstjóra um kílómetragjald miðuð við a- eða b-lið 5. mgr. 11. gr.

□ Komi í ljós við skráningu á stöðu akstursmælis eða við skoðun á skráningarblöðum, skífu eða korti ökurita ökutækis eða eftir atvikum nafmælis skv. 1. mgr., að mælir telur rangt eða telur ekki skal gjaldskyldur eigandi eða umráðamaður gjaldskylds ökutækis skv. 1. mgr. 3. gr. tilkynna svo fljótt sem honum er unnt um bilun mælis í miðlægri þjónustugátt stjórnvalda. Jafnframt skal hann, innan 15 virkra daga frá því er bilun í akstursmæli kom fram, fara með hann til viðgerðar, og á viðurkennt verkstæði ef um ökutæki er að ræða skv. a-lið 3. mgr. Ef taka þarf akstursmæli úr ökutæki til viðgerðar skal lesið af akstursmælinum áður en hann er tekinn úr og annar settur í stað hins bilaða. Tilkynna skal þegar í stað í miðlægri þjónustugátt stjórnvalda ef nýr akstursmælir er settur í ökutæki og um lok viðgerðar, eða eftir atvikum skipti á akstursmæli, og skal þá jafnframt skrá stöðu akstursmælis.

□ Faggilt skoðunarstofa ökutækja skal skoða virkni akstursmælis við skráningu á stöðu akstursmælis og við reglubundna skoðun ökutækis skv. 1. mgr. 3. gr. Komi í ljós við

skoðun ökutækis að akstursmælir telur ekki rétt skal skoðunarstofa upplýsa eiganda um það og skrá athugasemd í ferilskrá. Ef í ljós kemur við álestur faggiltrar skoðunarstofu ökutækja á akstursmæli að augljóslega hefur verið átt við mælinn til að stytta gjaldskylda vegalengd ökutækis eða gefa rangar upplýsingar um hana, eða grunur er uppi um að sviksamlegt athæfi hafi átt sér stað hjá eiganda eða umráðamanni gjaldskylds ökutækis, skal faggilt skoðunarstofa ökutækja tilkynna ríkisskattstjóra um það án ástæðulauss dráttar.

□ Í reglugerð er heimilt að kveða nánar á um tegundir og útbúnað akstursmæla fyrir þau ökutæki sem falla undir 2. mgr. 7. gr., m.a. ísetningu mæla, álestur, viðgerðir og eftirlit. Ef skylt er að búa ökutæki ökurita til eftirlits með aksturs- og hvíldartíma ökumanna skv. X. kafla umferðarlaga, nr. 77/2019, skal ökuritinn notaður sem akstursmælir og er ökumanni þá skylt að hafa skráningarblað, skífu eða kort í ökuritanum.

■ **18. gr.** *Aðalskoðun.*

□ Við aðalskoðun gjaldskylds ökutækis skv. 1. mgr. 3. gr. skal gjaldskyldur aðili færa sönnur á að greitt hafi verið af því gjaldfallið kílómetragjald. Gjaldskyldum aðila er þó ekki skylt að færa sönnur á að hafa greitt gjaldfallið kílómetragjald fyrr en eftir eindaga. Að öðrum kosti skal faggilt skoðunarstofa ökutækja neita um skoðun á ökutækinu.

■ **19. gr.** *Upplýsingaskylda.*

□ Öllum aðilum sem veitt geta upplýsingar við framkvæmd laga þessara er skylt að láta ríkisskattstjóra og eftir atvikum Samgöngustofu í té ókeypis og á því formi sem óskað er allar nauðsynlegar upplýsingar og gögn sem unnt er að láta þeim í té.

■ **20. gr.** *Eftirlit og endurákvörðun.*

□ Ríkisskattstjóri annast skatteftirlit samkvæmt lögum þessum, svo sem hvers konar könnun á forsendum fyrir ákvörðun kílómetragjalds, þ.m.t. daggjalds og fasts akstursgjalds, og samtímaeftirlit með gjaldskyldum aðilum. Skatteftirlit tekur einnig til annarra aðgerða sem ætlað er að tryggja að gjaldskyldir aðilar standi skil á gögnum og upplýsingum um kílómetragjald, þ.m.t. um stöðu akstursmælis. Ríkisskattstjóra er ávallt heimilt vegna skatteftirlits að boða gjaldskyldan aðila í álestur á stöðu akstursmælis hjá faggiltri skoðunarstofu. Ráðherra er heimilt að fela lögreglu framkvæmd tiltekinna þátta eftirlitsins með reglugerð.

□ Heimilt er, sbr. 1. mgr., að stöðva ökutæki og gera þær athuganir á því sem taldar eru nauðsynlegar vegna greiðslu og álagningar kílómetragjalds, þ.m.t. að athuga þyngd ökutækis og virkni akstursmælis. Ökumanni er skylt að stöðva ökutæki sé þess óskað og heimila nauðsynlegar athuganir á forsendum til ákvörðunar kílómetragjalds.

□ Ríkisskattstjóri skal skriflega skora á eiganda eða eftir atvikum umráðamann ökutækis að láta í té skýringar og gögn um akstur komi í ljós verulegir annmarkar á forsendum álagningar kílómetragjalds, svo sem að ökutæki hafi verið heimildarlaust í umferð án þess að vera búið akstursmæli, akstursmælir hafi verið óvirkur eða vantalið kílómetra eða ríkisskattstjóri telji frekari skýringa þörf á einhverju atriði varðandi skráningu gjaldskylds aðila á akstursstöðu gjaldskylds ökutækis sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. Fái ríkisskattstjóri innan tiltekins tíma fullnægjandi skýringar og gögn ákvarðar hann eða endurákvarðar gjald í samræmi við þær upplýsingar. Ef ekki eru lögð fram fullnægjandi gögn eða upplýsingar skal áætla ekna vegalengd til grundvallar gjaldtöku í samræmi við 3. mgr. 8. gr., þó þannig að tryggt sé að áætlun sé svo rífleg að ekki sé hætt við að akstur sé áætlaður minni en ætla mætti að hann hafi í raun verið.

□ Áður en ríkisskattstjóri endurákvarðar skal hann skriflega gera gjaldskyldum aðila viðvart um fyrirhugaða endurákvörðun og forsendur hennar. Skal gjaldskyldum aðila veittur a.m.k. 15 daga frestur, frá birtingu tilkynningar um fyrirhugaða endurákvörðun, til að tjá sig skriflega um efni máls og leggja fram viðbótargögn áður en úrskurður er kveðinn upp. Nemi gjaldbreyting 5.000 kr. eða lægri fjárhæð skal falla frá endurákvörðun.

□ Ríkisskattstjóri skal að jafnaði innan þriggja mánaða frá lokum þess frests sem hann hefur veitt gjaldskyldum aðila til að tjá sig um fyrirhugaðar breytingar kveða upp rökstuddan úrskurð um endurákvörðunina og birta hann í samræmi við lög um stafrænt pósthólf í miðlægri þjónustugátt stjórnvalda eða tilkynna gjaldskyldum aðila á annan sannanlegan hátt.

□ Heimild ríkisskattstjóra til endurákvörðunar samkvæmt lögum þessum nær til yfirstandandi árs og síðustu sex ára sem næst eru á undan því ári þegar endurákvörðun fer fram.

□ Verði gjaldskyldum aðila ekki kennt um að kílómetragjald hafi verið vanálagt og/eða hafi hann látið í té við álagningu eða álestur fullnægjandi upplýsingar og/eða gögn sem byggja mátti rétta álagningu á er ekki heimilt að ákvarða honum gjald nema vegna yfirstandandi árs og síðustu tveggja ára sem næst voru á undan því ári þegar endurákvörðun fer fram.

■ **21. gr.** *Kæruheimildir.*

□ Álagning kílómetragjalds, þ.m.t. daggjalds, fasts akstursgjalds og vanskráningargjalds samkvæmt lögum þessum vegna ökutækja sem falla undir 1. mgr. 3. gr. er kæranleg til ríkisskattstjóra innan 30 daga frá dagsetningu tilkynningar.

□ Ríkisskattstjóri skal að jafnaði innan þriggja mánaða frá lokum kærufrests kveða upp rökstuddan úrskurð um kæruna og birta hann í samræmi við lög um stafrænt pósthólf í miðlægri þjónustugátt stjórnvalda.

□ Heimilt er að kæra úrskurð ríkisskattstjóra skv. 2. mgr., endurákvörðun skv. 20. gr. og ákvörðun um sektir skv. 24. gr. til yfirskattanefndar samkvæmt ákvæðum laga um yfirskattanefnd.

□ Ákvörðun ríkisskattstjóra um bráðabirgðagreiðslu er endanleg á stjórnsýslustigi, sbr. þó 3. mgr. 9. gr.

■ **22. gr.** *Vanskráningargjald.*

□ Gjaldskyldur aðili ökutækis sem er gjaldskylt skv. 1. mgr. 3. gr. skal greiða sérstakt vanskráningargjald sem ríkisskattstjóri leggur á og innheimtir hafi skráning ekki farið fram innan tímamarka skv. 1. eða 2. mgr. 7. gr. eða ef boðun skv. 2. tölul. 14. gr. er ekki sinnt innan 15 daga.

□ Fjárhæð vanskráningargjalds vegna hvers gjaldskylds ökutækis, sbr. 1. mgr. 3. gr., skal vera eftirfarandi:

a. 20.000 kr. vegna ökutækis sem er undir 10.000 kg að leyfðri heildarþyngd.

b. 40.000 kr. vegna ökutækis sem er 10.000 kg að leyfðri heildarþyngd eða þyngra.

□ Vanskráningargjald skal lækkað um 50% ef gjaldskyldur aðili lætur skrá stöðu akstursmælis á faggiltri skoðunarstofu ökutækja og greiðir vanskráningargjaldið innan 30 daga frá álagningu þess. Þá má fella niður vanskráningargjald hafi óviðráðanleg atvik staðið í vegi fyrir skráningu á stöðu akstursmælis.

□ Þegar liðnir eru þrír mánuðir frá álagningu vanskráningargjalds skal ríkisskattstjóri senda lögreglu yfirlit yfir þau ökutæki þar sem staða akstursmælis er enn óskráð. Lögregla hefur að liðnum tímamörkum skv. 1. málsl. heimild til að

fjarlægja skráningarmerki af þeim ökutækjum sem um ræðir. Lögregla skal ekki afhenda þau aftur fyrr en staða akstursmælis hefur verið skráð hjá faggiltri skoðunarstofu ökutækja.

■ **23. gr.** *Lögveð og fjárnám.*

□ Kílómetragjald, þ.m.t. bráðabirgðagreiðsla þess, vanskráningargjald og sektir ásamt dráttarvöxtum og innheimtukostnaði, hvílir sem lögveð á hlutaðeigandi ökutæki sem er aðfararhæft og gengur fyrir öllum öðrum skuldbindingum og framar öllum öðrum veðböndum í tvö ár frá gjalddaga. Á grundvelli slíks lögveðs má krefjast nauðungarsölu á ökutæki án undangengins dóms, sáttar eða fjárnáms. Lögveð fellur niður við skráningu á eigendaskiptum ökutækis hjá Samgöngustofu skv. 15. gr.

□ Heimilt er að innheimta gjaldfallið kílómetragjald, þ.m.t. bráðabirgðagreiðslu þess, vanskráningargjald og sektir ásamt dráttarvöxtum og innheimtukostnaði vegna hlutaðeigandi ökutækis með fjárnámi hjá skráðum eiganda eða gjaldskyldum umráðamanni án undangengins dóms eða sáttar.

■ **24. gr.** *Viðurlög.*

□ Ef gjaldskylt ökutæki er í umferð án þess að það sé búið akstursmæli, sbr. þó 2. mgr. 17. gr., eða ef akstursmælir telur ekki rétt eða ef mæld gjaldþyngd ökutækis eða vagnlestar með farmi er umfram skráða gjaldþyngd þess, sbr. 2. og 3. málsl. 2. mgr. 6. gr., varðar það gjaldskyldan aðila sektum allt að 500.000 kr. Gjaldskyldum aðila verður gerð sekt skv. 1. málsl. óháð því hvort brot megi rekja til saknæmrar háttsemi hans.

□ Hver sá aðili sem er gjald- eða skilaskyldur og af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi skýrir rangt eða villandi frá einhverju því sem máli skiptir um gjöld samkvæmt lögum þessum skal greiða fésekt allt að tífaldri fjárhæð gjalds vegna vantalins aksturs sem upplýstur er eða áætlaður, sbr. 3. mgr. 20. gr., og aldrei lægri fésekt en nemur tvöfaldri fjárhæð þess.

□ Ef gjald- eða skilaskyldur aðili vanrækir af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi að skrá stöðu akstursmælis varðar það brot fésektum sem aldrei skulu nema lægri fjárhæð en tvöfaldri fjárhæð vangreidds gjalds ef áætlun ríkisskattstjóra reynist of lág við endurútreikning gjalds.

□ Ef gjald- eða skilaskyldur aðili skýrir af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi rangt eða villandi frá einhverju er varðar gjöld samkvæmt lögum þessum má gera honum sekt þótt upplýsingarnar geti ekki haft áhrif á gjald- eða skilaskyldu hans eða greiðsluskil.

□ Hver sá sem af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi lætur skattyfirvöldum í té rangar eða villandi upplýsingar eða gögn varðandi gjald- eða skilaskyldu annarra aðila eða aðstoðar við ranga eða villandi skýrslugjöf til skattyfirvalda skal sæta þeirri refsingu er segir í 2. mgr.

□ Tilraun til brota eða hlutdeild í brotum á lögum þessum varðar fésektum allt að hámarki því sem ákveðið er í öðrum málsgreinum þessarar greinar.

□ Gera má lögaðila fésekt fyrir brot á lögum þessum óháð því hvort brotið megi rekja til saknæms verknaðar fyrirsvarsmanns eða starfsmanns lögaðilans. Hafi fyrirsvarsmaður hans eða starfsmaður gerst sekur um brot á lögum þessum má auk refsingar sem hann sætir gera lögaðilanum sekt og sviptingu starfsréttinda, enda sé brotið framið til hagsbóta fyrir lögaðilann eða hann notið hagnaðar af brotinu.

□ Séu brot gegn lögum þessum stórfelld eða ítrekuð má auk sektar beita fangelsi allt að tveimur árum. Tilraun og hlutdeild í brotum samkvæmt lögum þessum er refsiverð skv. III. kafla almennra hegningarlaga.

■ **25. gr.** *Málsmeðferð og fyrning brota.*

□ Skattrannsóknarstjóri leggur á sektir skv. 24. gr., sbr. 88. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, nema máli sé vísað til rannsóknar og dómsmeðferðar skv. 4. mgr. Við ákvörðun sekta skal hafa hliðsjón af eðli og umfangi brota. Skjóta má ákvörðun skattrannsóknarstjóra um sektir til yfirskattanefndar og kemur hann fram af hálfu hins opinbera fyrir nefndinni við meðferð málsins. Um meðferð mála hjá nefndinni fer eftir lögum um yfirskattanefnd, nr. 30/1992. Úrskurðir nefndarinnar eru fullnaðarúrskurðir á stjórnsýslustigi.

□ Sektir skv. 24. gr. geta að hámarki numið 100 millj. kr. Sektir skv. 1. mgr. 24. gr. skulu þó að hámarki nema 500.000 kr.

□ Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er ríkisskattstjóra heimilt að ljúka meðferð með ákvörðun stjórnvaldssektar við brotum er varða refsingu skv. 24. gr., ef brot varðar ekki hærri sekt en 5 millj. kr., enda hafi málinu ekki verið vísað til skattrannsóknarstjóra til meðferðar. Sé sekt skv. 1. málsl. greidd innan 14 daga frá ákvörðun hennar lækkar sektarfjárhæðin um 20 af hundraði. Sektarákvörðun ríkisskattstjóra er kæranleg til yfirskattanefndar innan þriggja mánaða frá dagsetningu ákvörðunar. Ríkisskattstjóri kemur fram af hálfu hins opinbera fyrir nefndinni vegna kæru á úrskurði hans.

□ Skattrannsóknarstjóri getur vísað máli til rannsóknar lögreglu af sjálfsdáðum.

□ Sektir fyrir brot gegn lögum þessum renna í ríkissjóð.

□ Vararefsing fylgir ekki sektarákvörðunum samkvæmt lögum þessum. Um innheimtu sekta gilda sömu reglur og um innheimtu virðisaukaskatts samkvæmt lögum um virðisaukaskatt.

□ Sök skv. 2.–8. mgr. 24. gr. fyrnist á sex árum miðað við upphaf meðferðar máls á vegum ríkisskattstjóra eða skattrannsóknarstjóra, enda verði ekki óeðlilegar tafir á meðferð máls eða ákvörðun refsingar.

■ **26. gr.** *Ýmis ákvæði.*

□ Kílómetragjald, þ.m.t. daggjald og fast akstursgjald, sem innheimt er samkvæmt lögum þessum skal ekki mynda gjaldstofn til virðisaukaskatts.

□ Að því leyti sem ekki er öðruvísi kveðið á um í lögum þessum skulu gilda, eftir því sem við getur átt, ákvæði laga um virðisaukaskatt.

□ Að því leyti sem ekki er öðruvísi kveðið á um í lögum þessum um tímabundinn innflutning ökutækja skulu gilda, eftir því sem við getur átt, ákvæði tollalaga.

■ **27. gr.** *Reglugerðarheimild.*

□ Ráðherra er heimilt að setja í reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara, þar á meðal um:

a. skil á kílómetragjaldi hjá gjaldskyldum aðilum, sbr. 6. gr.,
b. skráningu á stöðu akstursmælis, sbr. 7. gr.,
c. áætlun á meðalakstri, sbr. 8. gr.,
d. greiðslutímabil og bráðabirgðagreiðslu kílómetragjalds, sbr. 9. gr.,
e. álagningu og innheimtu kílómetragjalds, sbr. 10. gr.,
f. akstursmæli og virkni, sbr. 17. gr.,
g. eftirlit og endurákvörðun, sbr. 20. gr.

■ **28. gr.** *Gildistaka.*

□ Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 2026. . . .

□ Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. skulu ákvæði til bráðabirgða I–V og 4. mgr. 7. gr. öðlast þegar gildi.

□ Þrátt fyrir ákvæði b-liðar 1. tölul. 29. gr. skulu ákvæði III. kafla laga um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl., nr. 29/

1993, gilda um vörugjald af eldsneyti sem gjaldfallið er eða greiða á til og með 1. janúar 2026.

■ **29. gr.** *Breytingar á öðrum lögum. . . .*

Ákvæði til bráðabirgða.

■ **I.**

□ Þrátt fyrir ákvæði 7. gr. skal rafræn skráning á stöðu akstursmælis gjaldskylds ökutækis eiga sér stað eigi síðar en 20. janúar 2026 eða fyrr hvort sem skráningin er framkvæmd af gjaldskyldum aðila eða álestraraðila skv. 1. eða 2. mgr. 7. gr., hafi skráning ekki átt sér stað af hálfu gjaldskylds aðila eða álestraraðila síðustu 12 mánuði fyrir gildistöku laganna á eignar- eða umráðatíma ökutækis hjá gjaldanda.

□ Hafi skráning á stöðu akstursmælis ekki farið fram innan tímamarka 1. mgr. skal ríkisskattstjóri senda gjaldskyldum aðila ítrekun um skráningu.

□ Ef skráning á stöðu akstursmælis liggur ekki fyrir 1. apríl 2026 skal gjaldskyldur aðili láta skrá stöðu akstursmælis hjá faggiltri skoðunarstofu ökutækja.

□ Gjaldskyldur aðili skal greiða vanskráningargjald hafi skráning ekki farið fram innan tímamarka skv. 3. mgr. Fjárhæð vanskráningargjalds samkvæmt þessu ákvæði skal vera 20.000 kr. Vanskráningargjald fellur niður ef gjaldskyldur aðili lætur skrá stöðu akstursmælis á faggiltri skoðunarstofu ökutækja innan 30 daga frá álagningu gjaldsins. Þá má fella niður vanskráningargjald hafi óviðráðanleg atvik staðið í vegi fyrir skráningu á stöðu akstursmælis eða ef gjaldskyldur aðili færir gildar ástæður fyrir því að skráning hafi ekki átt sér stað. Ríkisskattstjóri metur það í hverju tilviki hvað telja skuli gildar ástæður í þessu sambandi.

□ Faggilt skoðunarstofa ökutækja skal senda Samgöngustofu upplýsingar um stöðu akstursmælis á álestrardegi rafrænt.

■ **II.**

□ Þrátt fyrir ákvæði 8. gr. skal ríkisskattstjóri gera áætlun um meðalakstur ökutækis vegna fyrsta greiðslutímabils ársins 2026 og birta hana í miðlægri þjónustugátt stjórnvalda fyrir 1. febrúar 2026. Áætlun um akstur skal miðuð við akstur á greiðslutímabili skv. 1. eða 2. mgr. 8. gr. og skal ákvörðuð fyrir hvern og einn dag á greiðslutímabili.

□ Ef staða akstursmælis ökutækis liggur ekki fyrir í lok fyrsta greiðslutímabils skal áætlun á bráðabirgðagreiðslu kílómetragjalds frá og með 1. febrúar 2026 að lágmarki miðuð við akstur á greiðslutímabili skv. 2. mgr. 8. gr.

□ Gjaldskyldum aðila skal gert að greiða til bráðabirgða upp í álagningu kílómetragjalds skv. 10. gr. út frá áætlun um akstur skv. 1. og 2. mgr. Áætlun skal ákvörðuð fyrir hvern og einn almanaksmánuð og skal taka mið af meðalakstri ökutækis á dag.

□ Gjalddagi bráðabirgðagreiðslu kílómetragjalds vegna fyrsta greiðslutímabils er 1. febrúar 2026 og eindagi 14 dögum síðar. Ef gjaldskyldur aðili hefur ekki greitt á eindaga skal greiða ríkissjóði dráttarvexti skv. 1. mgr. 6. gr. laga um vexti og verðtryggingu, nr. 38/2001, af þeirri fjárhæð sem gjaldfallin er frá gjalddaga.

■ **III.**

□ Liggi ekki fyrir upplýsingar og gögn til að reikna út meðalakstur gjaldskylds ökutækis sem fellur undir 1. mgr. 3. gr. frá 1. janúar 2026 til fyrstu skráningar á stöðu akstursmælis skal þrátt fyrir ákvæði 10. gr. ákvarða meðalakstur á þessu tímabili út frá fyrsta þekkta meðalakstri eftir gildistöku laganna.

■ **IV.**

□ Sé ökutæki erlendis, sbr. 1. tölul. 1. mgr. 5. gr., eða ökutæki skráð úr umferð við gildistöku laganna skal ekki skrá stöðu akstursmælis við afskráningu þess ef aðstæður hafa ekki breyst frá gildistöku laganna.

■ **V.**

□ Gjaldskyldir aðilar skv. 18. gr. laga um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl., nr. 29/1993, sbr. III. kafla laganna, og 2. gr. laga um umhverfis- og auðlindaskatta, nr. 129/2009, sbr. I. kafla laganna, skulu senda ríkisskattstjóra upplýsingar um birgðir af tollafgreiddu eldsneyti sem fellur undir gildissvið þeirra laga og er í þeirra eigu eða vörslu 31. desember 2025. Í þeim upplýsingum skal koma fram hve mikið af birgðum er á innlendum birgða- og sölustöðum og hve mikið hlutfall af þeim birgðum er endurnýjanlegt eldsneyti, sbr. lög um endurnýjanlegt eldsneyti í samgöngum á landi, nr. 40/2013. Upplýsingar samkvæmt þessari málsgrein skulu berast ríkisskattstjóra eigi síðar en 26. janúar 2026.

□ Gjaldskyldir aðilar skv. I. kafla laga um umhverfis- og auðlindaskatta, nr. 129/2009, skulu greiða kolefnisgjald af vörubirgðum eldsneytis skv. 1. mgr. til viðbótar því kolefnisgjaldi sem lagt hefur verið á gjaldskylda aðila. Fjárhæð kolefnisgjalds sem leggja skal á til viðbótar þegar álögðu kolefnisgjaldi skal vera 6,90 kr. á hvern lítra af gas- og dísilolíu, 5,65 kr. á hvern lítra af bensíni, 6,90 kr. á hvert kílógramm af brennsluolíu og 5,20 kr. á hvert kílógramm af jarðolíugasi og öðru loftkenndu kolvatnsefni. Gjaldskyldir aðilar skulu greiða kolefnisgjald samkvæmt þessari málsgrein til innheimtumanns ríkissjóðs 16. febrúar 2026.

□ Hinn 16. febrúar 2026 ákvarðar ríkisskattstjóri að almennt vörugjald, sbr. 14. gr. laga um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl., nr. 29/1993, sem þegar hefur verið lagt á vörubirgðir eldsneytis skv. 1. mgr., verði fellt niður miðað við gildisdaginn 16. febrúar 2026.

□ Inneign skv. 3. mgr. skal ráðstafað til greiðslu á almennu vörugjaldi sem er á greiðslufresti skv. 2. gr. reglugerðar nr. 255/1993, um vörugjöld af eldsneyti. Að öðru leyti en kveðið er á um í ákvæði þessu gilda, eftir því sem við á, ákvæði laga um innheimtu opinberra skatta og gjalda, nr. 150/2019, þ.m.t. ákvæði laganna um skuldajöfnun.

■ **VI.**

□ Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 6. gr. skal kílómetragjald á árunum 2026, 2027, 2028 og 2029 af eftirfarandi gjaldskyldum ökutækjum vera sem hér segir:

1. Fjárhæð gjalds á hvern ekinn kílómetra hópbifreiðar sem er 10.000–12.000 kg að leyfðri heildarþyngd skal vera 90% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi hópbifreiðar á árinu 2026 og 95% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi hópbifreiðar á árinu 2027.

2. Fjárhæð gjalds á hvern ekinn kílómetra hópbifreiðar sem er 12.001–20.000 kg að leyfðri heildarþyngd skal vera 75% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi hópbifreiðar á árinu 2026 og 87,5% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi hópbifreiðar á árinu 2027.

3. Fjárhæð gjalds á hvern ekinn kílómetra hópbifreiðar sem er 20.001 kg eða meira að leyfðri heildarþyngd skal vera 70% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi hópbifreiðar á árinu 2026 og 85% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi hópbifreiðar á árinu 2027.

4. Fjárhæð gjalds á hvern ekinn kílómetra eftirvagns skal vera 60% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi eftirvagns á árinu 2026 og 80% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi eftirvagns á árinu 2027.

5. Fjárhæð gjalds á hvern ekinn kílómetra vegna aksturs hópbifreiðar og vörubifreiðar, sem knúin er metani, metanóli, rafmagni eða vetni og er 10.000 kg eða meira að leyfðri heildarþyngd, þ.m.t. slíks samtengds ökutækis, þ.e. vagnlestar, skal vera 20% af fjárhæð gjaldflokks hlutaðeigandi bifreiðar, eða eftir atvikum samtengds ökutækis, á árunum 2026, 2027, 2028 og 2029.

□ Endurskoðun skal fara fram á ákvæðinu fyrir lok árs 2027.

■ **VII.**

□ Þrátt fyrir 4. tölul. 1. mgr. 3. gr. skal gjaldskylda eftirvagna á árinu 2026 eingöngu miðuð við þá eftirvagna sem falla undir 2. mgr. 7. gr.

Viðauki.
Hámark gjaldþyngdar.

Kafli	*Lýsing*	*Hámarksgjaldþyngd í kg*
1	**Bifreið**	
1.1	Tvíása bifreið	18.000
1.2	Þríása bifreið	26.000
1.3	Fjórása bifreið eða meira	32.000
2	**Eftirvagn**	
2.1	Einása eftirvagn	10.000
2.2	Tvíása eftirvagn	18.000
2.3	Þríása eftirvagn eða meira	24.000
3	**Vagnlest**	
3.1	Þríása vagnlest	28.000
3.2	Fjórása vagnlest	36.000
3.3	Fimmása vagnlest	40.000
3.4	Sexása vagnlest eða meira	44.000